

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetés-
vel előző díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: Megjelenik minden szombaton. —:

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

Szerkesztő:

KÁDÁR FERENC

Felolós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

A lapba szánt közlemények

és cserépeldények a szerkesztő címére (Csikszereda, Apaffy-u. 3.)
és előfizetési díjak pedig Dr. Gál József ügyvéd címére küldendők

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlittér sora 20 fillér.

Új félév elején.

Julius elsejével az V. félévbe lép lapunk és ez alkalmat sietünk megragadni nemcsak a szokás erejénél fogva, hogy t. i. ilyenkor némi nemű hátrélcés előfizetők figyelmét fölkelendő meg aztán új előfizetők gyűjtése céljából is nagy beharangozást szoktak eszközölni az újságok. Mi nemcsak ebből a célból írjuk ide a fenti címet. — Sőt egyenesen más az indító okunk Jól esik ugyanis megállapítanunk, hogy az a négy fejlesztendő, mely immáron a hatunk mögé került, bizalmat kelt bennünk a jövő iránt. Azt tapasztaltuk ugyanis, hogy a közönség megért bennünket s olvasóink száma napról napra gyarapodik. — Olyan jelenség ez, ami megedzi olykor lankadó energiánkat, hogy csak bátran : tartunk ki keményen eszményeink és elveink mellett. Hetilap lévén a politikai hullámveredéseknek csak összefoglaló tükröztetői lehetünk. De annyit legalább megte-
dúzasszól szelci. Megtesszük továbbá azért, mert, bár kezdettől fogva valljuk : legjobb volna a politikával ne foglalkozni, tudjuk, hogy ma még nálunk újság politikai elvek görgetése nélkül el nem lehet. S tudjuk, nem igaz az, hogy a politika nem a vidéken dől el. Ellenkezőleg! Épen itt, a vidéken van mint minden egyébnek, a politikanak is a gyökere. Ha az a gyökér egészséges, ha jól munkált talajból szí magának tápláló nedveket, akkor várhatjuk csak,

hogy fenn, a tetőn, a koronáján igazi értékes gyümölcs érik. Nemcsak a képviselőház, de a parlament összeállítása is igen is attól függ : milyen a politikai iskolázottság a vidéken, a választók között. A börze merleget egyképen befolyásolja az allóld kalászos rónája és a hegyvidékek zaboláltlan patakjainak féktelen áradásai. Oda, a nép közé, a vidékre nyulik vissza igen is minden országos kérdés csiráiban s aki a csirákat lekicsinyli, az fogamzásában vágja ki a fát.

Tehát igen is, hallatunk szót a politikában! A hipokrita babérokat másoknak hagyjuk. De ezen és más irányu minden szavunkban a közszolgáltatás alaptonusa rezeg. És ma, amikor a vidéki sajtó szerveibe is kezd belevésődni az a felfogás, amit egyszer már említettünk s amit szervezetenleg akarnak valóságga emelni : *ma nincs közérdek, ma csak üzlet van, tessék külön megfizetni minden olyan sort, amely valakinek, egyesnek vagy egyesületnek, akár erkölcsi, akár anyagi előnyét munkája, mondom, amikor ilyen szellem kezd labra kapni a vidéki sajtóban, akkor mi, akik pusztán előfizetőink támogatásából tisztán a közérdek öngazálata szempontjából tartjuk fenn lapunkat, önérzettel mondhatjuk : kiérdemeljük a még fokozottabb pártolást, mert általános érdekű ügyek, eszmék, elvek és nem kőne és nem hatsó gondolat és nem tudj' istennicsoda s honnan hozott új veretű monéták lelkesítenek. Szolgáljuk a hazafias, erkölcsös világnézet nevelte, táplálta székelységet s azért van, hogy fiatal multu lapunk egyre ismertebb és tiszteltebb lesz nemcsak a vidéken s azért van, hogy ez új félév elején minden barátunkat és előfizetőnk arra kérjük, hasson oda, hogy közös, magasztos celunk munkála-*

sában minél jobban megerősödjünk. E kérdés ismétlésevel közönséi olvasóit és munkatársait ez alkalomból a

Csiki Hirlap.

A sajtó.

Az egész tisztességes sajtónak körülbelül egy és ugyanaz a feladata : kigyomláni a dudvát onnét, a hová magát befészkelte. A sajtó feladata, hogy sasszernekkal ellenőrizze azoknak a tevékenységét, kik állásuknál fogva arra vannak hivatva, hogy előmozdítsák a közügyet és hogy támogatásukra legyenek azoknak, a kik a segítségre rászorultak.

A sajtó maga az élő nemzet A milyen a nemzet, olyan a sajtója is és megfordítva. A nemzet kívánalmi, ugyszólván összes életnyilvánulásai a sajtóban tükröződnek vissza Egészéges sajtó egészséges lelket képes behelni a nemzet testébe. Romlott sajtó a fertőző bacilusok egész seregét viszi magával s megmételyezi azok leküldetését, kiknek szellemi táplálékul szolgál. Nincs könnyebb, mint fogékony lelket halóba keríteni a sajtó hatalmával. A fővárosi sajtó mint olyan, mely főfeladatát az állami élet ellenőrzésében látja, nem terjedhet ki, csak éppen a törvényhozás és törvényvégrehajtás főbb eseményeire. Tért nyithat a fővárosi újságnak, itt-ott hozzájárulhat olyan vidéki eseményekhez is, melyek országos jelentőségüvé növekedtek, de a fővárosi sajtó rendes medre mégsem egyéb az általános érdekű és a nap politikai eseményeinél.

Hivatásban és jelentőségben semmivel áll a fővárosi sajtó mögött a vidéki. Bárminő lenézéssel, akármilyen kicsinylő csufolódással kísérjék is a vidéki sajtó tevékenységét olyanok,

A „CSIKI HIRLAP“ TÁRCAJA.

Az uzóndi csoda.

Tul a szöke Duna vizén, kéklő halmok alján terjeszkedik Uzond, töle felőra járásra Kabasd. Bogarátu házikós igénytelen lalú mindkettő, megis oly hírnévre levének szert, hogyha nem is multak felül Nagykorós és Kecskeméti. De minden esetre versenyekesek voltak. A két allóldi város példajan felbuzdulva, ezek is unos-unatlan törtek egymás orra alá a borsót. Így többek közt a kabsadiak le akarván lözni a uzóndiakat, napórát csináltattak a templom tornyára. Azonban az esőviz idény lemosta a numerusokat, így tehát Zsámboki Mányus kisbíró ajánlatára újból pingaltatták a számokat, de nehogy az előbbeni eset addójon elő, tetőt helyeztek az óra fölé. No iszen azontul sem győztek eleget kacagni a kabsadi napórán. Viszont a kabsadiak ágáltak az uzóndiakra. Van ugyanis Uzondnak egy keszenvíz gyógyforrása. Nemrég egy hóboritos ángliusz bérbevette a forrást s fürdőházat és parkot létesített. Később azonban részvetlenség folytán kenytelen volt kerekét olandi, egy csomó adósság hátrahagyásával. Így a fürdő ismét az uzóndiak tulajdonába ment, a kik nem tudván boldogulni, teljesen elhanyagolták : a szép parkot azota felverte a gyom, a pipacs, a fürdőházban meg baglyok és denevérek ütöttek tanyát. (Pedig gyűrött, sárka pergamenten ekesen vagyón leírva, hogy az Unak 1562-ik esztendejében, mikor ez a vidék is szandzsákság vala, valami Tahír nevezetű közsvényes török bey járt a vidéken, ki is álló két hónapig használván a gyógyerejű forrás vizét, mánakit eldobván, táncra kerekedett).

A tulajdonképmi história pedig, mely Uzondon

is akkor esett meg, mikor Csulalongkorn ő felsége a sziamí király Budapesten járt, plane nagy alkalmat adott a két urifőtornak a kölcsönös bosztantára.

Történt pedig egy szép reggelen, hogy cifra nagy plakátumok hívták fel a kabsadi benszüllöttek figyelmét a Pagliano cirkusz előadásaira.. Micsoda öröm dominált a híre Kabasdon. Nos ne kéld Uzond : Im egy újabb bizonyíték, hogy mily óriási léptekkel halad Kabasd a civilizáció felé. Az érdemes igazgató direkt elkerülte Uzondot. (Pedig átvonult Uzondon s annak maszatos képü gyerkőcei meg is bamulták az egzotikus kocsi karavánját és őket tisztelte meg először látogatásával) Alig győztek várnai az előadások megkésdését.

És a kabsadiak ezután majd minden este megfőtöltöttek a hevenyének felállott nagy szellős teárumot, hol is ugyancsak megbámullák a különféle produkciókat. Nagyokat kacagtak az ostoba Augusztt bohóságán, meg a talán direktor „magas iskola” szerinti lovaglásán, ki is egy pónilovon mutatta be művészetét és a pozitúrában csodálatosképen hasonlított Petőfi számaronlító juhászlegényéhez, tudmílik neki is földig ért a lába. De a legnagyobb feltűnés tárgyat mégis csak a nemzeti szokásaikat bemutató szerencsén és a trupp slagere : Manitan gyöngye (egy bájos, leher arcu leány) és a Fúrge Sölyom (festett mordképu indiánus) képeztek. Ezek hajmeresztő dolgokat műveltek : amennyiben a Fúrge Sölyom csodálatos ügyességgel borotvaes késéket hajigált Manitan gyöngyének kifeszített ujjai közé.

Al mint ette a mérég a szégyen Uzóndiakat, mikor a történetkör értesültek. No ilyen sérelem nem esett meg rajtuk. Pedig azelőtt szentül megváltak győződve arról, hogy mindenben felelte állanak Kabasdnak és im az a hitvány csepűrágó hogy kinul-

lázta őket. De sebj! Majd visszafizetik még Kabasdnak azt a kudarcot duplán. Ez az alkalom nem is soká várattol magára.

Ugyanis egy délelött Uzond érdemes kupaknácsa telegrámat kapott, melyben a következők foglaltaknak :

Ő felsége a sziamí király szerdán üdülés szempontjából meglátogatja az uzóndi fürdőt!

Csupán ennyiből állott a szükszavú távirat, de ez untig elég volt arra, hogy lemekestől felforgassa Uzondot. Hogy mily örömet okozott a sziamí király látogatásának híre, azt szükségtelen részleteznem. Csupán annyit jegyez meg, hogy hiteles szemtanuk állítása szerint, mikor a tervezett látogatás híre kidoboltattott Uzondon, egy ép ott időző kabsadi embert abban a mimtumban guta ütött meg.

Az érdemes kupaknács nap-nap után összeült és gyülecselt, hogy a fogadtatás módjait megbeszéljék. A megérkezésekor száz lagból álló küldöttség fogadja, mikoron is nemzeti Ragyas Estók uram ekes magyar dialektusban üdvözölő beszédet tart. Továbbá elhatározták, hogy a község tulajdonát képező fürdőházat renováltatják. Indítványoztatott még, hogy még holmi harangzúgás és százarab ágyu bömblése, de minthogy csupán egy harangja és mozsára vala, Uzondnak, megmaradtak a fentebbi határozat mellett.

Kinos lázas állapotok közt érkezett el végre a nagy nap, amelyen a szercesen király látogatását jelezte. Az előzményekről és fogadtatásról így írt az Uzóndi Harsona.

„Felhőtlen nyári égboltról mosolygott alá a nagy Uzond fellobogozott házaira. Közösgünk apraja-nagya már kora reggel ünnepi diszben baktatott a vasuti állomásra.

A szercesen királyt hozó vonat ugyan valami

kiknek okuk van lebecsülni mindazokat a faktorokat, melyekhez vagy fel nem emelkedhetnek vagy kiktől félniük kell, amny bizonyos, hogy a vidéki sajtó a maga megkörvonalozott hatáskörében éppen olyan fontoságu, mint a fővárosi a magáéban. Sőt minden tartóközönségkül mondhatjuk, hogy jóval több. Mert míg a fővárosi lapok hasábjai csak magasabb fokú igények számára vannak nyitva, míg a fejlettebb sajtó nem képes a részletekre kiterjeszkedni, addig a vidéki sajtó érzi, tudja olvasóközönségének minden óhaját. Tudja a helyi viszonyok beható ismerete folytán a módját is annak, hogy miképen lehetne javítani, helyrehozni a mi megkívánja a jobb állapotba való helyezést.

A vidéki sajtó nagy hatással lehet az illető vidék egész társadalmi életének alakulására. Ha szükség van a magyarosodásra, ha kell egyik-másik helyen iskola, ha a közigazgatás nélküliségen egy hivatal létesítése segíthet, vagy könnyíthet, ha a pap, tanító vagy bármely más nyilvános közeg vissza el a reá bízott kötelességgel, akkor elől a vidéki újság és reá mintat a hibákra és megjelzi azt a helyes irányt, melyet követve, legkönnyebben és leggyorsabban célt érhet a község, a járás vagy az egész vármegye.

Annak a sajtónak pedig minden más erdektől függetlenül egyedül az igazság és a közjó legyen a vezérelve. Ha ilyen elvtől engedí magát vezetetni, ha ez képezi minden törekvésének sávtáborát, akkor hivatásának magaslatáról könnyű lesz neki odajutnia, hogy valóban vezére lehessen minden tekintetben annak a vidéknek, amelynek érdekeit védeni lapja homlokára írta: Az igazság hatalma nagyon erős. Képes a legnagyobb ellenséggel is szembeállítani. Ez a makacs ellenség pedig, minden haladásnak a kerékkötője, mely ellen istenek is hiába viaskodnak: a balitélet. Az a balitélet, mely csak az ódságban ragódik és jonak csak azt tartja, a mi régi idők emlékének bélyegét viseli magán.

A vidéki újságrónak pedig fokozottabb mértékben kell, hogy érteke legyen minden üdvös újítás, minden modern berendezkedés iránt, a mi nem megy a nemzeti szokások a nemzeti jellem rovására.

A vidéki sajtónak a balitélettel, a rosszakarral olykor nagy és komoly küzdelmei vannak, melyek szinte legvározhatatlannak látszanak. Az egyedüli legyver az igazság és a szeretet, a melyek segítségével minden ellentét lehet elsimítani.

HETI KIS TÜKÖR.

Minden hétenk megvolt mostanában a maga sajátos politikai főfőeseménye, mint amelynek most a végére léptünk a Tisza István nyílt levele az aradi választókhoz. Azert mondunk épen ezt, mert köréje lehet tüzelni mindazt a sok rafinált porhütemet, amit ő és jó szolgálhata a kerület megtartásáért elkövet. En azonban még se ezzel kezdett. A Kakas Márton legutóbbi száma van a kezében.

A címképet nézem.

Egy nagy öllös öreg bácsi diadalmas képpel áll ott mögötte egy szomorúan ülő másiknak, ki elszomorodottan nézi büszke legény és mosolygós lúrtjeit. Ott fekszik a porban, szentesen, a nagy öllös bácsi levágtat...

A kép alá oda van írva! Samszon elvesztette erejét. Vagy valami etele. Most már nem is nézem a képet. Pedig lehet rajta mulató is. Kíváncsi kapcsolat... Nagy György csakugyan ismerős bozontos üstökéről is az egész országban. Belső igazságügyminiszter öllóját pedig most látjuk először. Amny tény, hogy jól vág.

Az a törvény, melyet a köztársasági mozgalmak letérésére statuált, csakugyan szétfontja a legtöbb helyet az inkább elvi alapon csoportosuló szervezeteket. A Nagy György haját azonban aligha levágtatja az a nagy öllő! Igaz, hogy ma dönt a kopaszság, de vannak konok tejek. Minél többször nyírják, annál dúsabban haját liyennek a nagygyűrűs fejek is. Azt a haját már sokszor lenyírtak sok koponyáról... A Mintinóvicsoknál véletlenül a feje is utána ment a hajnak... És mégis. A haját le lehet vagni, az embert is meg lehet ölni. Az Igér, azonban nem. Az Eszme is olyan mint a jó kötésű koponyá hajzata! Minél inkább nyírják, annál jobban erősödik és...!

Még az olyan tele-utrá tevéti irredentikus törekvések se egykönnyen írhatók ki, amelyek régóta forrva, válfóságos lázangásokat idéztek elő Fiumében a napokban. Most már nemcsak magyar, de olasz testvéreinket is kell féltelnünk esetleg horvát brutálisaktól, ha ugyan a hirtelen oda plántált s nem valami nagy előzetekeséggel fogadott határrendezést rendet nem csinál. Am Tiszának erős a keze s azt mondják, nemcsak a békétlenséget parancsolja ki a magyar tengerpart zúllt nyárársából, de még a fekete himlőt s más apró nyavalyákat is, amik pedig derekasan esatogtatják jésztő fogukat nap-nap után ott.

Bácsák egyszer délre fordultak a magyar miniszterelnök zsidói tekintete s egy szemféltással elcsúszta a felhő Szerbia felől. Mert ott — jobbra — várványos olykor-olykor — vérszes nélegek szállnak régen. Legújabb hírek megint sárványi jeleknek — lehet hinni! — nem lesz eső Pécs azonban, egyszer csak mégis megeléghet Bulgária a sok bors — alaposan néll lendít a perid szövetségének

retével és az uzóndiak dörgő éjlenétől kísérve mint el a fűrdőláz ajtaja mögött. Az uzóndi benszűlőnek helyet foglaltak és vannak. Mindegyik dolognak, úgy a városnak is megvala a határ — utgalomlódai kezdett a többség. Hogyne, hisz a város felség immár jó négy óráji idoz a fűrdő vizében. Sokára esilapultak le a hálsörgő kedélyek. És vártak keső akonyfing. Azonban a hosszas várakozást végre utánan, kopogtattak a fűrdőláz ajtaján. Onnan belülről pedig sít csend volt a válfás. Hallgatóság, semmi nesz — a dolog kezdett gyamassá fajulni! — Sok tepelődes után kísűtöttek, hogy baj lesz, azaz már is baj van. Egyébre alig vezethető vissza a hosszas fűrdő. A gordiusi esomót úgy oldották meg, hogy felöttek a fűrdőláz ajtaját. És mit láttak?! Vízet, semmi mást. A szercesen király kísérlete seholl, mintha csak a föld nyelte volna el őket...

E história végén most már szükségtelen lejtegetnem, hogy a szercesen király szeméjében maga a besücskölött képi őrdögös talján direktor Pagliani járt Uzóndon. Kísérőjét pedig szintén a besücskölött s Kabasdon kíserecseneképen mutogatott naplopók képeztek; ugyszintén az ő eszméje volt az a végzetes telegramm feladása is. Az uzóndiak a történet után nem pyöztek eleget homlasztani tejkét a problémán, vajjon mint tűnhetett el a szercesen király kísértevel, hoiott ők ott vártak a fűrdőláz ajtaja előtt. Persze a jámborarcú védlen Paglianióra és társaira, kik közvetlen az orruk előtt jöttek a fűrdőláz ajtaján, nem ismertek rá. Mikor ők csak szerceseneket vártak! Ezért is beszéli a fama, hogy aligha nem Belzebuló ő felsége járt közöttük őrdögűtársaival, azért is vagygon oly kénkőszaga az uzóndi fűrdőnek. És azért is, modáltak le a jámborok nemcsak a kölcsön gaval-léros kamatáról, de magáról a kölcsönről is, félvén a Lucifer banda bosszújától.

Egy a baj: minden attól függ: mit sírgönyőz az orosz cár s nem attól, mi új tervet kovácsol a duló regim örökkelvőltására Tisza István gróf.

Hogy Hódmezővásárhely örökös diszpolgára marad — az bizonyos. A munkapárt feltelkerkedett hiába volt minden erőltetése az ellenzéknek: bizalmat szavazott a város a kármányi k. Reméljük azonban, nem azon mulott az ellenzékje, hogy a Kakas M. lenyírtatta a Nagy György haját.

Sokszor nem fellet am tudni, mi dönti el a politikai kérdéseket.

Igy például azt se sejtethjük még: az ellenzék jelöltje: Széchenyi Aladár gróf győze Aradon, vagy Tisza István. Amny bizonyos, hogy a győzelem döntő jelentőségű lesz. Nagy csatározás folyik azért mindkét részről a voksok irányában a vértanúk sirja felé, s a „bokor, virág” melyt „verők öntöze”, veszekedett menekedésnek a tanuja. Am ha annak így is lehet lennie, megis csak esir, hogy országos nevű író ember veti oda magát az árnak s lesz vak eszköze a hatalomnak. Hereg Ferenc még lehet azért kultusz-miniszter, de mit az ember nyer, az író elveszti. Oda érkeztem, ahonnan ki indultunk. A héten minden ut s minden vasutas Aradra vezetett és utazott. Mi is. Pont.

Borza mas vasuti katasztrófa Sepsibükszádon.

Saját tudósítoktól. —

Folyó hó 27-én a Brassó és Kocsárd között közlekedő 8011-es számu személyvonat a sepsibükszádi vasúti sírdőn 10 óra 16 kor alighogy néhány száz méterre kiszaladt, a Csíkszeredából 5 óra előtt valamivel indított 8062. számu tehervonattal az alsó Solyomkő lábánál összeütközött. Amaz 16, ez 19 kocsiból álló garnitúra volt. A személyvonat vezetője a kanyargós pályva miatt csak alig 200 lépés távolsághol vette észre a veszélyt s tüstént fékezett, de a tehervonat nehézségben lévén fékhezett — Westinghouse-féle fékhezője nincs — körülbelül 250 méteres sebességgel rohant bele a másikba. A két mozdony irrtázalos módon összerombolódott, úgy hogy alig lehet kivenni, melyik másik. Ebből lehet gondolni, mily rettenetes erejű volt az összeütközés. A gépeken kívül három teher — gabonával és sóval rakott — és két személyes és a kalauz-kocsi teljesen összetört. A többi közül is nagyon sok megrongálódott. Eméll szomorúbb azonban, hogy emberéletben is esett kár. **Sántha Balázs**, a tehervonat fűtője nyomban szörnyet halt és a személyvonat fűtője is igen súlyosan megsebesült. A mozdonyvezetők részben csak lélekjeljelentőknek köszönheték megmenekülésüket. Az egyik ugyanis a veszélyt észrevette kinyitott, a másik pedig az erős lökés következtében szerencsésen kiesett s sérüléskük nem életveszélyes. A vasuti személyzet közül még többen is szenvedtek sérüléseket, de nehezebb sebeket inkább az utazó közönség közül kaptak. Nevezetesen **Bodor Dénesnek**, a Csíkszeredai tűzoltó-zenekar karmesterének mindkét lába törden alul eltört; arán szintén súlyosan megsérült. Összesen 18 súlyosan sebesült van, akik közül kettőt a Csíkszeredából este 9 és 10 között leszártak és csak éjtől után 2 óra körül visszakeresztett segélyvonaton a Csíkszeredai közkórházba, a többi Brassóba és Sepsiszentgyörgyre szállították, némelyek pedig éjféltán is az Órlázban fekdíttek. Szerencse, hogy véletlenül egy ezredorvos is volt az utasok között, aki az első segélyben részesítette a sebesülteket. Városunkból Veress Sándor vfm. tisztí főorvos volt lent a segélyvonattal. — A brassói műhely-személyzet szorgos keze még ma elhárítja a forgalmi akadályt s aztán a szörnyű emléken túl a hivatalos vizsgálat marad, aminek feladata lesz kideríteni, ki az oka e pusztulásnak s ki a felelős a meg nem mérhető fájdalomért és a szegény lúto haláláért. — Borzasztó mégis elgondolni, mily bizonytalanul utazik ma az ember a vonaton. Nap-nap után újabb borzasalmas esetekről hallunk a forgalmasabb vonalakon s me nálunk is megszedi, most már másodsor, a Stephenson pártpája áldozatait.

Pályaválasztás.

Lyontájt egy esomó diák kiveszi részét az isteni szabadsághól, mert a tizónapi iskolaszendétt felváltja a nagy vakáció, amikor megszünt minden igazol, tanulás, fogalom és sok egyéb, ami a fiatalságot a zabolázatlanságában korlátozza igen, a nagy szünet a legboldogabb időszak az ifjúságnak, legkülönböztetve azoknak, kik felkülszerűen fogták fel a fiatalságot, kötelességükön megfolytak az iskolai kötelességeik, tanulnak, pontosan a 262.

közbe jött esemény folytán késlett, de ez az incidens nem jolaszta le a közönség várakozási kedvét, sőt tárellemmel látogatók az utolsó minutumig. Végre berobogott a vanya várt vonat. Volt is am tergezeg, amikor a fekete ciség (egy 40-45 éves) hőriforgas csillózó-rendjelének díszlett létim, megjelent kísere-tevel az első sztalja kapú ajtajában. Az éjlen-es esilapultak. Bőgyás Estók utam megjárta üdvözöl-beszédet, amelyre a szercesen király valami értel-telen nyelven válaszolt... Így Uzónd már falai es ker-tésen közt üdvözölhette a felséges vendéget. A lelke-sült tömeg a király kísere-tevel egyetemben vállaira kapta és meg sem állt vele a csinnal díszlett fűrdőláz, hol azután nagy lakomát esaptak tiszteleire. A lakomán nagyban ünnepelték Uzónd fejedelm vendéget, az pedig megköszönvén a felkes ovációt tolmácsa által, egy kis szivességre kérte fel Uzónd érdemes kupakjáncait. Pénzét ugyanis otthonfelejtven addig is ugymond míg az megérkezik. Kölcsönöz-nek neki egy bizonyos összeget.

Hogyne tették volna meg e csekély szivességet. Nyomban ki is mondatott, hogy a község pénztárá-ból ezer pengő utalványozassék ki ő felségének. Óriási megtiszteltetésnek tekintették a kerémet.

Két hét óta tartott már a daridó és az érdemes kupakjáncaés már törti kezdte a fejet, hogy vajjon honnan a frányából teremtes elő a nélfen meg ezután szükséges összeget. És köcsönöztek fölül-lőlől gondolván, elég garancia ő felségének ezután még ér-kező summája, ki is gavaliterosan fogja honorálni a szives vendéglátást. Csupán egyet nem tudtak meg-érteni, hogy a szercesen felség mindeztideig miért nem vette igénybe a fűrdőt? De csakhamar megnyugod-tak, azzal argumentálván, hogy: minck fűrdőjék, hisz anélkül is fekete. A szives vendéglátás harmadik hete-ben végre egy napon kijelente, hogy szándékában van a fűrdőt igénybe venni. Mikor ez az uzóndiak tudomására jutott, sergesztől tödultak a fűrdőláz elé. A szercesen kiray nem sokára meg is érkezett kísé-

tek el a rájuk rótt feladatot és nem tunyáskodtak. Megöröndül a szorgalmas és hivatással szem előtt tartó diák a vakáció, amikor a kellemes és hasznosall egybekapcsolhatja. Pihen, üdül, a test fejlesztéséről nem feledkezik meg. Játászás, tornázás, uszás egyrészt; jó tudás, értelmet növelő könyvek olvasása másrészt kell, hogy alkossák a diák napi programját. A rest, lomha tanulóknak viszont vagy pótelnia kell az elmulasztottakat, mert egyik vagy másik tárgyból ismételt vizsgálatot kell tennie és így a szép vakáció helyett a kínos tanulással kell idejének legnagyobb részét eltöltenie.

Nálunk régi betegség az urlantárság, amikor mindenki (még a kevésbé tehetséges is) urat, diplomás embert akar a fiából nevelni, még akkor is, ha a gyerekek erre a legeskezelebb hajlandósága sincs. Aki az iskolai évekot nem fordítja a komoly tanulásra, a ki a későbbi években is, midőn már dönteni kell a pályát illetőleg, nem tanul, immel-ámmal forgatja a könyveket és csak nógatásra, unszólásra tesz eleget feladatának és aki végül megbukik, az ilyen fiut kar továbbra is kényszeríteni a tanulásra, mikor már elerte a kort, hogy vagy a középiskolák felsőbb osztályaiba kerül, vagy ipari pályára lép. Ha nincs kedve, tehetsége és hajlama a tovább tanuláshoz, kár az oly szülőnek áldozatokat hozni érte, sőt még annak a szülőnek so kell a továbbtanulás mellett kárdozkodnia, kinek módjában van a tanítás. Hisz amugy is még mindig elég nagy számmal vannak a diploma után törtétek, meg mindig tulonges van a lateiner pályákra vágyók körén. Pedig elég szomorú statisztikák reglenek arról, hogy hány ügyvéd, orvos, tanár, stb. nyomorog, nem jut kezerhez, álláshoz és kénytelen végül a rengeseg tanulásra szánt idejét más foglalkozással feleltérni, ha nem akarja szaporítani a koldusok vagy kegyelemkenyeren élők számát.

Hisz már olyan korban élünk, mikor tulteni kellene magunkat az előítéleten, mikor a munka, a tisztoséges, becsületes munka nem szegény, mikor már nem lundézt az iparos, a kereskedő, sőt ebben a korban nagy szükség van kiváló iparosokra és ügyes kereskedőkre. A kereskedői és ipari pálya igen nagy tekintélynek örvend a külföldön és elsőrendű emberek állanak nagy kereskedelmi és ipari vállalatok élén. Van tekintélyük, befolyásuk és vagyonuk, amit talán a lateiner pályán soha se érték volna el. Végre is megkell tanulnunk azt, hogy az egész ország nem állhat csupa diplomás emberből és míg nem lesznek nagy számmal kiváló iparosaink, addig hasztalan várunk arra, hogy fejlettebb iparunk legyen és hasztalan várunk arra, hogy előbban jussunk az iparcikkhez, melyeket a külföldiek tartanak kezükben. Éa nagy és rendes kereskedelom nélkül is hiába várjuk terményeink és termékeink elhelyezését.

Ne csak azon szülők adják az ipari pályára gyermekeiket, kik rosszul vagy egyáltalán nem tanulnak, vagy ne ijesztgessék azall fiaikat, ha nem tanulnak, iparosnak adják, kar az ördögöt a falra festenek kár az ipari pályát munusnak beállítani, így már a serdülő gyerekekbe is booltódní fog a kereskedő és iparos iránti iszonya. És ha véletlenül mégis csak iparos vagy kereskedő lesz belőle, saját foglalkozásától fog undorodni. El képzeltető ezek után, hogy az ilyen módon lett iparosok mennyire ártanak, semmint használnának e két fontos közgazdasági ágazatnak. Az ilyenekből lesznek kontárok és zug kereskedők. Csak rotnának a kereskedelmen és iparon, de nem járulnak hozzá felvirágoztatásukhoz.

Ezért helyesen teszi ama szülő — akár módos vagy nem módos — ha kötelességtudó és tanuló fiát nem épen a diplomás pályára adja, mely tere és szerencse a magasba jutás, viszont ügyes, kötelességtudó, tanulni szerető ifjúból elsőrendű kereskedő és iparos könnyen válhatik, mert e pályákon a tudás, az ügyesség, a szakértelem lényegesen elősegíti a gyors és eredményos oldómenetelt. Ügyességevel, tudásával itt boldogul és nem lesz kénytelen vární, míg kenyéretet jut. Tekintelyt, pénzt szeret és nem cserélí nem egy diplomás emberrel. Mert az intelligencia nem a diplománál kezdődik, hanem a tisztességnél, becsületeségnél, tudásnál, műveltségél, mely kellekkel rendelkezik sok kereskedő és iparos, viszont van számos diplomás ember, akire nem igen lehetne az „intelligens” jelzőt használni.

Felre tehát minden balítélettel és iszonyal, mely a kereskedői és ipari pálya iránt még mindig oly nagy mértékben bennünk el, neveljük igenis fiainkat a kereskedői és ipari pályákra és az igazi kereskedőnek és iparosnak nevelt fiaink soha so loznak ezért nekünk szemrehányásokat tenni, sőt hállával lesznek elteve irántunk, mert bo' dognágtuknak alapít megvetettük. Viszont hány diplomás ember kárhoztartja ezt az órat, mikor a továbbtanulásra unszolták és mindenképen lateinert akartak boldó faragni.

Lásunk be, hogy kitünő kereskedőkre és iparosokra ép oly nagy szükségünk van, mint kiváló orvosokra, mérnökökre, fiókálósokra, tanároknak és hogy

amazok is csak akkor lehetnek elsőik, kiválóik, ha tanulnak, tudnak és dolgoznak. Amazoknak még az a nagy előnyük is megvan, ha szak tudásuk a komolysággal és józansággal párosul, úgy feltétlen boldogulnak, míg onozek sokszor tisztességes munkájuk, szak tudásuk és iparkodásuk dacára se tudnak boldogulni.

A valódi demokrácia

A magyar társadalom 1848. óta a demokráliuk szellem felé törekszik. Ha nem is nagy mérvben, de el vannak már vetve a demokrácia megvai egy a társadalomban, mint a gazdaságban. Hogy mindeztideig erős gyökeret mégsem tudott nálunk hajtani a demokratikus szellem, ez csakis annak tulajdonítható, hogy célt tévesztettek azok az utak, melyeken a demokratizmus felé törekszünk.

Legelső s legfőbb kellék, hogy leromboljuk azokat a válaszfalakat, melyek még ma is fennállanak az egyes társadalmi osztályok közt. Addig míg ezen elválasztó falak meglesznek, nem lehet szó igazi demokráciáról.

Még ma is olyan a helyzet képe, mintha minden osztály egy-egy elzárt testület volna. A munkás, az iparos, kereskedő, hivatalnok, orvos ügyvéd-osztály mindmegannyi elkülönített területek, melyeknek egyirányban sincs áthidalásuk. Összekötő kapcsuk.

Pedig ez a legatkosabb helyzet egy nemzet életében. Egységes nemzetállamban az egyes társadalmi rétegek nem élhetnek elkülönítve egymástól. Bárha különböző eszközkel, de egy cél felé kell törekedni minden egyes társadalmi osztálynak: nevezetesen a nemzetállam lényeges megvalósítása felé. Sok oldalról halljuk hangoztatni az egységes magyar nemzet-állam kiépítésének szükségességét. Ehhez a feladatunkhoz elsőrangú feltétel, hogy minden osztály kezel fogjon egynással és ledöntse azokat a válaszfalakat, melyek köztük állanak.

A hivatalnok, az orvos, az ügyvéd ne idegenkedjék a népelettől, melytől ugysz erejét nyeri. A népeletet, a munkás, kisiparos, kisgazda osztályt kell megismerni az u. n. lateiner osztálynak.

A mai ügyvédi kar, sajnos, teljesen elzárkózva él a népelettől: a munkásságtól, az iparoságtól: dacára annak, hogy a peres ügyeket legnagyobb részt éppen ettől az osztálytól nyeri. Mennyünk akármelyik művelt külföldi államba, ott az ügyvédi kar valósággal összeforrott a népelettel. És itt van ép, egészséges, erőteljes népelet. Nálunk a nép az ügyvédi kart nem mint szellemi vezetőjét, hanem mint hideg, merev üzletembert tekintí.

Nálunk a jogászság nem megy a munkások, az iparosok közé gyakorlati ismeretek szerzése céljából, hogy azokat egykoron mint ügyvéd a nép javára felhasználhassa. Külföldön nincs ipari, munkásmozgalom vagy egyesület, melyben ügyvéd részt nem venne. Nálunk csak elteve fehérhóli számban megy látni jogászmert iparosok közé vegyülni; ahonézt aztán kikerülve gyakorlati ismereteit ismét az iparoság javára fordíthatssa.

A nemzeti munka tereén szükséges, hogy a lateiner osztály érintkezzen a népelettel, mert enélkül csak üres frázis lesz minden olyan törekvés, mely a nép jólétét célozza. Az egyes társadalmi osztályoknak ezen gyakorlati tereen való egyöntetű érintkezése majd lefogja dönteni a köztük ma még fonnálló válaszfalakat, mellyel elérhetjük azt, hogy a demokratikus szellem ráléphet hazánkban is hódító útjára.

HIREK

— **Bermády György** főispán, iparfejlesztési miniszteri biztos szerdán városunkban időzött Dunier Kornél marosvásárhelyi iparfelügyelő kíséretében, hogy küldetésének megfelelően a helyi viszonyokat tanulmányozza. Dr. Ujfalussy Jenő polgármester vezetésével egyes iparágakat és a velük egyéb összefüggő viszonyokat megtekintette.

— **Harcászati gyakorlat.** Junius 28-án a brassói 24-ik honvédegyezred három zászlóaljja összpön-

tosítva, Kászonyjufalu környékén nagy harcászati gyakorlatot tart. Az ezred brassói zászlóaljja Kezdívásárhelyen egyetül az ottani zászlóaljjal, míg a csikszeredai zászlóalj a Nyergesztetőn korsztülí ma'irozva, csatlakozik a két zászlóaljhoz. A harcászati gyakorlat egy hótulí tovább megtart.

— **Beltraktóás a főgimnázium alsó osztályalba.** A csikszeredai főgimnázium el s ő, m á s o d i k harmadik és negyedik osztályába a tanulók beírása július első napjában lesz, és pedig 1-é n a z I., 2-é n a II. és 3-é n a III. és IV. osztályba. Jelentkezők felmértatják az iskolai bizonyítványt és befizetik a 2 K beíratási díjat. Szabálytalan vagy elkésett jelentések figyelembe nem vétetnek. Csikszeredán, 1913. június 26-án. A főgimnázium igazgatósága.

— **Meghívó.** Az erdélyi róm. kath. tanítóegyesület szövetsége f. évi július hó 15-én (kedden) délcélt 9 órakor a csikszeredai főgimnázium tornacsarnokában tartja XIII. évi közgyűlést. A közgyűlés tárgyprendje: 1. Fél 9 órakor Veni Sancte és szentmise a főgimnázium kapornájában. 2. Elnöki megnyitó. 3. Jelentés a Szövetség választmány és az egyesületek 1912—13. tanévi működéséről s a pénztár állapotáról. 4. Előadások: a.) A magyar nyelv tanításáról az elemi és középiskolában Szlavik Ferenc csikszeredai főgimn. tanártól. b.) A népiszkolai modern énekpedagógia feladatai. Hackl. N. Lajos országos ének- és zeneoktatási felügyelőtől. c.) Az erdélyi tanítók státuszgyűlési képviseletősége. Petres József marosi r. kath. tanítóegyesület elnökétől. d.) A nyolcosztályú népiszkola. Szilveszter Dénes nyujtódi tanítótól. e.) Az elemi pedagógia köréből. Füstös Sándor csikszentgyörgyi tanítótól. 5. Tiszújítás. 6. Indítványok. (Ezek a gyűlés előtt 8 nappal az elnökségnek írásban bejelentendők).

— **Újabb kombináció a kalocsai érseki székre.** Némely vidéki lap most már ilyen forma híreket közlőportál erre vonatkozóan: Mint jól informált helyről értesülünk, a kalocsai érseki széket Radnay Farkassal, a hesztercebányai püspökkel fogják betölteni.

— **Elfogadták a köztársaság ellenes törvényt.** Balogh Jenő igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyujtott volt a király megsértéséről és a királyság intézményének megálmadásáról, illetve a királyság intézményeinek biztosításáról. A köztársaságellenes törvényt, amely a köztársasági mozgalmat akarja csírájában elfojtani, a mult hetén elfogadta a Ház.

— **Templomszentelés.** A ditrói róm. kath. egyházközség új templomát Nagyméltóságú gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök ur f. évi július hó 13-án fogja felszentelni. Akik a közebédn (egy teríték ára 6 kor.) részt óhajtanak venni, ebbseli szándékukról Barabás Rajmond egyháztanácsi jegyzőtől egy levelező-lapon július 6-áig értesítsék, mivel a nem jelentkezők részére ebbsédről nem fondoskodhatnak.

— **Évzárás a főgimnáziumban.** F. hó 24-én történt, amikor is az ünnepies „Te Deum” után a főgimnázium tornacsarnokában összegyűlt tanártestület, iljuság és nehány érdeklődő előtt Kassai Lajos főgimn. igazgató egyszerű, keresetlen s épen azért a meggyőződés mellegével ható szavakban mondott bucsuzót nemcsak az eredményesen záruló tanévnek, de egyben az intézettül megvaló érettségizett ifjaknak is. Bensőséges beszéde fonálán meggyőződhett az iljuság egyeteme újból, mint annyiszor máskor: az iskola, mint gondosan apolt gyümölcsös kert, mindent megtesz, hogy az ő plántái egészségesen fejlődjenek, csak nyári viharok, szünidei hírtelen fagyok be ne állánának... A statisztikai adatok szerint a tanulók 82 s z á z a l é k a v é g z e t t e r e d m é n y e s m u n k á t s a k i n e m e l é g i t 1 8 s z á z a l k ö b ö l 1 6 s z á z a l é k e s i k a l s ó o s t á l y l o k r a . E z p e d i g m e g n y u g t a t ó z á r l a t .

— **A kassai országos gazdaggyűlés.** Szerdán zajlott le Kassán az országos gazdaggyűlés, amely méreteiben felülmúlta az előző évek kongresszusait. A nagyszabású gazdaggyűlésen körülbelül 8000 volt a résztvevők száma, mely az ország minden részéből özönlött Kassára.

— **Gyilkosság.** Csikszentgyörgyön f. hó 21-én éjjel Urus Jánost, a mint hazafelé igyckezett az utcán, leverték és hogy halála biztosabb legyen meg bele is löttek.

— **Bőséges áldás.** Egy alsziki községben Lakatos Bodó Pálné a napokban három elői gyermeknek adott életet.

— **Elnapolás október 8-ig.** A nyári szünet előtt a képviselőház utolsó ülését csütörtökön tartotta, amikor a miniszterelnök bemutatta legfelsőbb királyi kőzirat alapján a Házot október 8-ig elnapolták. Kellemes nyaratás és megröszödést kívánt Tiszta a Ház minden tagjának — más szóval az ő pártlívainak, akikre bizony összel is nagy szüksége leszén.

— **Hálalozás.** A csiksomlyói s. enterfencendi zárdai tagjai fájó szívvel tudatják, hogy P. Kőrödi Pál Berárd nyug. kepezei hittanár életének 40., szerzetesi életének 29. és papágának 24-ik évében hosszas, és kínos szenvedés után f. hó 25-én hajnali 5 órakor elhunyt. Temetése f. hó 22-én d. u. 4 órakor menti végbe nagy részvét mellett.

— A brassói Szent Ferencrendi zárta. Szent Ferencrendi növérek vezetése alatt áll s rom. kath. elemi-, polg. és háztartási iskolával van egybekötve. A bennlakása névze álljanak át azoknak tudnivalók, kik a leánygyermeküket a szent ferencrendi növérek vezetése alatt álló internátusba akarják adni. Az intézet bennlakással (internátussal) van egybekötve. Bennlakásra felvételnél orvosilag egészségesnek nyilvánított s különösen szemhamban (traumában) nem szenvedő, a 9 évet betöltött növendékek. Az intézet feladata: Elméleti oktatáson kívül, mely az országos törvények által előírt valamennyi tantárgyra kiterjed, egyszerűs mind a nő hivatásának megfelelő nevelést adni.

— Ezért az intézet vezetése mindent elkövet, hogy a kitűzött kettős cél a szülők varakozásának megjelölésére. Az országos törvényekben előírt tantárgyakon kívül tanítják:

a) A női kézimunkából: a köstét, horgolást, hímzést, varrást, díszmunkát; a nagyobb növendékek a ruhaszabásban is nyernekt oktatást. b) Enek és zenéből: az éneket, zongorát, hegedűt, cimbalmot és harmoniumot. c) Rajzból: a rajz elemiétől kezdve fokozatosan előre haladva a festészeti kísérletig. d) Nyelvből: német, francia nyelvet. Teljes eljárást (fűtés világitás, mosás, ruha- és leheltemű javítás is beleértve) havi 50 korona. A növendékek emez ellátási díja havonta legkevesebb minden hó 15-ig, de mindig pontosan előre fizetendő. Egyéb tudnivalók az értesítőben található, mit az igazgatóság megküld az érdekelteknek.

— **Őszi fejezvénygyakorlatok az erdélyi hadtestben.** A tartalékosok és póttartalékosok őszi fejezvénygyakorlatát a nagyszabemű 12. hadtestben a következő időszakban tartják meg. A gyalogságnál augusztus hó 19—31-ig és augusztus 23-tól szeptember hó 4-ig. A tábortűzsergnél, illetve a brassói 24. tábortűzsergnél szeptember hó 8—20-ig és szeptember hó 21-től október 3-ig, a lovasságnál át helyezték és a kevésbé kiképzett póttartalékos hajtótűzsergnél. A 22. számú egészségügyi csapalnál 13 napos gyakorlatok lesznek június 30., augusztus 4., és 18., szeptember 1. és 15-től kezdve.

— **Kivégzték Mahmud Sektet gyilkosait.** Június 27-én hajnali három órakor fölkasztották a Bajazid-téren a nagyvezér gyilkosait. A többi vádlott közül hetet fölment a hadtűrvénység, öt vádlottat ellenben életfogytig tartó várfogságra, illetőleg kényszermunkára ítélt.

— **Az örmény vlkariatius ügye.** A hazai örmény katolikusok annyira érdeklő és már öt regő óta folyó örmény katolikus vikariatússágról legújabb kedvezőtlen hírek érkeztek. Noha gróf Majláth Gusztáv püspök laboratóriumában kedvezően tárgyalták az ügyet, a hercegprímási udvarban a hozzájárulást megtagadták.

— **A fiúmei leketheimlő.** A behurcolt leketheimlőnek újabb áldozataik vannak. A járvány most már tovább terjed a tengerparton és a jokers távol-ságban levő Bukkariban is leketheimlő-észetet konstaláltak a hatóságok orvosok. A legszörnyebbekörű öv-intézkedéseket tették meg a járvány megállítására. Fiumében különösen a gyermekek között rendkívül nagy mértékben pusztít a kanyaró- és a difteritisz-járvány.

— **A máv. terve az erdélyi földgázról.** Érdekes a földgáz kihasználásával kapcsolatos terv végrehajtásához fogott hozzá a máv. igazgatósága. A földgázát a személykocsik világitására fogják felhasználni. Egyelőre próbaképpen 85 kocsi szerelnek fel, melyek Piskó—Petrosény—Váralja—Nagyszabemű—Kiskapus között fogják a személyforgalmat lebonyolítani. A lámpák pillangóalakú Auer-égek lesznek. A felszerelést nem sokára elkezdik s már az összel forgalomba akarják állítani a földgázvilágitotta kocsikat.

— **A Testnevelési tanács.** A kultuszminiszteriumban dr. Boncz Odón miniszteri tanácsos vezetése alatt elkészítették a Magyar sport vezetésére és irányítására hivatott Testnevelési Tanács szervezetét, amely a Hivatalos Lapban már a napokban napvilágot lát. Ugyanezkor megjelenik az egyelőre ideiglenes jelleggel bíró Testnevelési Tanács tagjainak ki-nevezése is.

— **Választmányi értekezlet.** Az erdélyi rom. kath. tanítóegyesületek Szövetségének választmányja f. hó 25-én a főgimn. olvasótermében Zsögön Zoltán elnök vezetésével értekezletet tartott, amelyen Bálint Lajos, Csobot István, György Lázár, Horváth Mihály, Imre János, Kömény Gyula, Páll Albert és Szlávics Ferenc voltak jelen. Elnök az előterjesztések rendjén bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a módosított alapszabályokat jóváhagyta s hogy az erdélyi rom. kath. státus tanárainak Egyesülete az ő indítványára belépett a Szövetségbe. A pénztárvizsgálat megjezése után a választmány megállapította a f. évi július hó 15-én Csikszeredán a főgimn. tornacsarnokában tartandó közgyűlés tárgyszorait.

— **A fiúmei határrendőrség megkezdte működését.** A belügyminiszterium a fiúmei kormányhoz

két rendeletet intézett. Az egyik rendeletben a miniszterium a külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról szóló 1903. évi V. t. c. életbeléptetésének idejét Fiume városára és kerületére nézve a törvény 18. §-a alapján ez évi június hónap 25-ére tűzte ki. A miniszterium egyúttal megküldötte a végrehajtási utasítást is. A második rendeletben a miniszterium a határrendőrségről szóló 1903. évi VIII. t. cikk életbeléptetésének idejét Fiumére nézve a törvény 12. §-a alapján ugyancsak ez évi június 25-ére tűzte ki és szintén megküldötte az erre vonatkozó végrehajtási utasítást. A fiúmei határrendőrség tisztikára, írószemélyzetét és 70 fős létszámú leutazott Fiuméba s megkezdte hivatalos működését. A határrendőrségnek utasítása van, hogy tisztán a hatáskörébe eső ügyekben intézkedjék, ehhez kepest tehát a fiúmei autonóm rendőrség megtartja eddigi ügykörét. Ezeket az intézkedéseket a külpolitikai helyzet és az igen jelentékeny fiúmei idegenforgalom hatásos ellenőrzése tette szükségessé.

— **Prohászka a tanítókért.** A Szekesfehérváryegyházmegei tanítók most egyik naptartótták meg közgyűlésüket, amelyen Prohászka Ottokár püspök mondott nagyobb beszédet. A püspök a tanítószeg anyagi helyzetének javítását sürgette és a Szekesfehérvártól tanítók gyermekeinek felállítandó tápintezet részére 30.000 korona segély kiutalását kérte meg.

— **Kész a paktum a románokkal.** A Pesti Tükör megbízható helyről értesül, hogy Tisza István gróf miniszterelnöknek a mérsékelt románokkal folytatott békéltárgyalásai dítlőre jutottak és a meggyezés végleg létre is jött. A paktumot egyelőre nem publikáltak sőt munkaparti körökben erősen titkolják. Az aradi románok kárpote a fennmaradt passzívitásukból, szavazataikat nagy számban fogják Tisza István grófra adni.

— **Öngyilkosság.** Daradics István csiklaplocai lakos f. hó 22-én felakasztotta magát. Tettét állítólag elmebetegsége követte el.

— **Gyergyószentmiklós ünnepelt.** F. hó 22-én ünnepelte a gyergyói Ipartestület Buszlig Pétert az egyszerű, puritán iparost, s ez alkalommal Dr. Ujfalu-sy Jenő, polgármesterünk magas üdvözlő beszéd kíséretében adta át azokat az okleveleket, amelyeket a gyergyószentmiklós iparos a csikszeredai székely kongresszuson a tavaly rendezett kiállítás révén nyertek.

— **Kulturpalota építését nem engedélyezte a miniszter.** A vármegye törvényhatósági bizottságának 1912. évi augusztus 31-iki közgyűlésében hozott azon határozatát, mely szerint a vármegye, magánjaval tulajdonát képező Vigadónak eddig tervezett átalakítása helyett kimondotta, hogy a Vigadónak további rendelkezésére szolgáló átalakításától eláll, ehelyett egy új kulturpalota felépítését és Vigadónak bérlassokká való átalakítását határozta el s célra összesen 400.000 koronát szavazott meg, a valás és közoktatásügyi miniszter az időközben beadott fellebbezés indokaitól függetlenül az alapok kedvezőtlen pénzügyi helyzete miatt nem találta jóváhagyhatónak.

— **Halálozás.** Vákar László gyergyószentmiklós-i kereskedő és földbirtokos, törvényhatósági és városi bizottsági tag, a szent Ferencrend konfratere, az örmény szertartású rom. kath. egyház egyháztanácsosa f. hó 24-én, 65 éves korában meghalt. Temetése f. hó 24-én ment végbe nagy részvét mellett Gyergyószentmiklósban.

SZERKESZTŐ ÜZENET.

Nagyobb h) bajok. „Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak” — olvassuk a cikk végén. Mi ezt a mondatot megfordítva értelmezzük minden vonatlon: sokan vannak a választottak (jobb szeretnek így mondani: hivatalosak) de kevesen a hivatottak. Hasonló tendenciózus cikket egyébként csak névalírással közölünk.

A híresekét köszönjük.

TARKASÁGOK.

Molnár Emil, a korán elhunyt székely pöföta, Kézdivásárhelyen ma is sokat emlegetett szülőnő, „E b r e d j f e l G á b o r Á r o n” c. verséből a lapok hasábjaira került abból az alkalomból, hogy a sajtóírósság most h e t é v m u l t a (1906-ban) jelent meg „U j a b b V e r s e k” címen az a kötet, amelyből az inkriminált utánnyomódott; Molnár Emilnek meg egy kötetre forog közközen: „E b r e c k k ö z ü l” c. évi királyserőntes találta. Ezáltal az idő alatt ugyan szövege jelent meg újságban, naptárban és szaval-

ták is székelyföldön eleget. De senkinek se jutott eszébe se, hogy valami gonosz ördög bújkál a sorai mögött.

Most azonban jött egy új korszak, mikor a hatalomra került rémlátók még a lélegzetet is vissza akarják fojtani az igaz magyar emberben s hogy erőlyes intézkedéseik indokolására statisztikát csinálhassanak minden kicsi alkalmat meggragadnak a királyserőntes perck gyártására. Ilyen erőszakolt alkalom keresése a Molnár Emil verse miatt indított legutóbbi eljárás is.

A verset leküzölte a Szabad szö muli évi szeptember 15-iki számában, azonkívül megjelent a választóügyi szövetség naptárában. A budapesti királyi ügyesség főleg a következő sorokat inkriminálta:

Ébredj fel ágyuöntő Gábor Áron!
Nehéz idők robnognak most Iova,
Neved legyen remény a houfi szivnek,
Az áruoknak: — Isten ostora.
Ha telked ébred, fegyvert ad kezünkbe,
Tépett hazánk új ezredévet áll.
Szabadságát nem tudja elrabolni
Se hóhərbárd, se szőszegő királyi.

A sajtóügyi felölösséget, mint átevő szerző Ágh Endre vállalta el, aki a verseskönyvből kivágta és lenyomatja a költő névalírásával. A napokban tartott tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy ő adta ki a verset, de nem gondolt arra, hogy annak valami éle van, vagy hogy tendenciát lehetne belemagyarázni.

Dr. Polonyi Dezső védő kérte a bizonyítás elrendelését arra, hogy ez a vers nem szerepel mint királyserőntes vers sehol sem. Molnár Emil verseskötetében 1906-ban jelent meg s eredetileg 1905. július 2-ára íródott, a Székely Újság közölte és akkor a Gábor Áron ünnepélyen Kézdivásárhelyen el is szavalták. Azóta minden évben elszavallják nyilvános helyen az ügyesség és a törvényessék tagjainak jelenlétében, anélkül, hogy bárki megütöközt volna rajta. Kéri ennek bizonyítására Solyom Miklós Kézdivásárhelyi törvényessék elnök, Haasz József kir. ügyész, dr. Bodor Ferenc közjegyző, dr. Török Andor polgármester, több lelkes és ügyvéd, valamennyien Kézdivásárhelyi notabilitások, kihallgatását. Azt is bizonyítani kívánja, hogy a Kézdivásárhelyi iskolákban tanítják a verset.

A bíróság helyt adott a bizonyítási indítvány-nak, az iratokat kiadják a vizsgálóbíróknak, a bizonyítás lefolytatására s a tárgyalást elnapolták.

A költő szelleme nem szorul ugyan arra, hogy ilyen körülmények közt kerüljön az ajakra node — akik ismerték, szerették és akik szerették ma is emlegetik, — de mint nagyjaink politikai álláspótlának jellemző kis tükördarabját, érdemes volt idejegyezni e históriát.

A sziv udvarlássága... nem új fogalom, nem modern jelszó, mintahogy igen sok értékes ígét régi versek habjai csak legutóbbi seherre, amiket az u j csatornák váladéka sugárzóbb csak szennyíteni tudna. A sziv udvarlássága... Másfél századdal ezelőtt hangzott el Locke ajkáról. Am az angol bölcsent nem sokan ismerik. S ez nem is olyan nagy baj... Emelkedett szellemének e finom illatot lehelő bimboját még kevesebben. S ez már nagy baj! Aki valaha is csak egyszer élvezte ez előklő szivvirág illatát, érzi, tudja: mily szomorú-szegény és sajnálatra méltó az ember, aki fenn hordja a fejét, recsegleti a torkát hogy senki más hangja ki ne hallatszódjék, hogy ő szőszalos ajka vezessen és... és... és a hangok árja üres cimbalom pengés és a büszke fejhordás kőnk megvallása ürességének és... mert hiányzik belőle az, ami emberrel teszi az embert: ismét csak szomorú-szegény az ember!

A sziv udvarlássága... Sajátos önértéket látni masban.

És ezt a föltétlen értéket megbecsülni tudni. És tudni, hogy a világban semmi sincs egy kaptára csinálva.

S nincs épen a mi üstökünkhez írva minden, mi igaz és helyes.

Ne akarni eszközzé degradálni társunkat s vele akként bánni stb. stb...

A sziv udvarlássága... Illat a virágban. Harmónia a zenében. Tisztaság a harmat gyöngyben. Melegség a napnak sugarában. Összeolvadás a szinek tarka egységében. Pacsirta-csattogás a szines rét felett. Patak-csörgés homályos erdő rejtekén. Ami szép és szines és mi kibékítő a nagy természetben, szedd össze mind és tedd belé egy csokorban az emberbe és azt olvasd ki belőle: a sziv udvarlássága. És azt fogod találni, amint minden bölcsességnek, annak is ott a gyökere a Bibliában, amit kontár kezek öszerontanak, a Mester ajkán, aki szől akkor is, ha igaz tanítványok beszélnék, akit oly kevesen értünk meg, holott boldog a hiilték, hogy ő követjük: Egy atyának gyermekeit, szeressétek egymást... Régiobb fogalmazásban: Szeresd felebarátodat, mint te magadat...

Ilyen valami a sziv udvarlássága...

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Terméskilátások.

Vidékünk gazdátársadalma a mostani hetekben kritikus napokat él át. Aggódba szemléli az időjárás minden változatát, kíváncsi szemmel és nem kevésbé aggodalommal ügyeli a vetések állapotát, mert hiszen a most következő parhelt időjárás viszonyai döntik el a termelő gazdák czreinek sorsát, mely körülmény viszont éppen nem közömbös, magának az országnak közgazdasági élete szempontjából sem.

Régi elcsépeelt frázis, hogy Magyarország első-sorban földművelő ország! De ha százszer frázis is ez, lehetetlen ezt újra és újra nem hangoztatni, különösen a mostani válságos időpontban, amikor e sorok megírásának időpontjától számított alig néhány hét alatt dől el az ország mezőgazdasági termelésének, illetve termésének sorsa, mely ha az időjárás és esetleges elemi csapások viszontagságai által tönkretetik, megsínyli azt az ország lakóinak minden rétege, mert csorba esik az ország népességének 75 százalékát tevő mezőgazdálkodók közteljesítői állapossággal s ezzel súlyos probléma elé állítatik az állam közgazdasági élete is. Viszont, ha a most következő hetek kedvező lefolyásnak maradnak a mezőgazdasági termelésre vonatkoztatva, ezzel országos atlagban jó közepes termés és ezzel nyugodtabb megélhetési viszonyok irányozhatók elő a legközelebbi gazdasági esztendő fordulójáig.

Ezen körülmények érintésével lehetetlen meg nem állapodnunk annak a ténynek konstataálásánál, hogy miért nem történik semmi abban a tekintetben, hogy az ország közgazdasági életének alakulásánál ne csupán ez a mostani kritikus három-négy hét legyen a döntő tényező. Véleményünk szerint ennek csak azáltal lehetne ellensúlyt szerezni, ha az ország mezőgazdasági termelése kapcsolatba hozatik az ipari termeléssel. Érvén ezalatt azt, hogy a gazda ne csak termeljen egyedül és azt a kész termést

nyers állapotban adja tovább, hanem módokat kellene keresni kellő beruházásokkal arra, hogy maga a mezőgazdasági termelő gazda azt a termést iparkodjon önmaga fel is dolgozni és mint iparilag előállított termelvényt, bocsájtana azután áruba, esetleg másodlagos ipari feldolgozás után is fordítaná saját céljaira.

Ehhez természetesen szükség volna arra, hogy a termelő gazda beruházkodjék az általa termelt gabona és gyümölcs-félék ipari feldolgozására is. Ehhez azlán újabb beletetések, újabb beruházások szükségesletnének, melyeket az a nagybirtokos talán teljesíthetne, de a mindenféle teherrel és megélhetés súlyos gondjával terhelt kisgazda ilyen beruházások eszközzésére tényleg ma képtelennek látszik.

Ebben a tekintetben kell felhívni az illetékes körök, sőt magának a földművelést irányító kormányzatnak figyelmét arra, hogy akkor, amidőn a „termelőnk többet” jelszavával iparkodik a többtermelés érdekében a kistermelők között is propagandát csinálni, nem ártana ezt a jelszót sutbadolni és inkább arra törekedni, hogy a mai termelési átlagok legalább is megszilárdulhassanak, de egyuttal azoknak ipari feldolgozása téssek a kisebb termelőknek is lehetővé.

Ezen hozzáségítés folytán két irányban számíthatnánk természetesen hosszú évek múltán, — tényleges eredményekre. Az egyik körülmény az volna, hogy a gazda terményei feltétlenül jobban értékesülnének, másrészt pedig az ipari feldolgozás keretében olyan újabb munkaalkalmak is létesülnének, melyre azt a mezőgazdasági munkást nemcsak a nyári időszakban, de esetleg télen is foglalkoztathatnák. Míg tehát egyrészt a gazda bevételai emelkednének, addig másrészt az ipari feldolgozás újabb munkászekeket foglalkoztatna és kötné le, akiknek azután a nyári munkába állításával közvetve elérhető lenne a többtermelés idejainak megvalósítása is.

Mikor tehát a mostani kritikus időpontban minden gazdaszem az időjárást vizsgálja, talán itt az ideje annak, hogy a fent vazolt felállításával az alóltú gondolkodásra kérjük a gazdátársakat, mert ugy hisszük, hogyha ilyen irányban magában a gazdátársadalomban kezdeményezések történének, maga

a földművelésügyi kormányzat irányítója sem térhetne azok felett napirendre s ha kezdetét venné a földművelési budget keretében az az akció, mely a kisebb termelőket termelvényeiknek ipari feldolgozására tené késsé megfelelő ipari eszközök: gépek edománnyozása utján, véleményünk szerint ez akció, kapcsolatban a téli gazdasági előadások rendezésével, — az ország termelési viszonyait évtizedek alatt teljesen átalakíthatná.

Tyukszem,

börkeményedés, szemölcs 48 óra alatt oltótnik a „Cannabin” használata után. Üvegje 1 korona, postadíjjal 1.40 K. Három üveg bérmentve 3 K.

Excelsior

híntőpor 48 óra alatt oltmasztja a kéz-, láb- és hónaljzadást 1 doboz 1 K, postadíjjal 1.40 K 3 doboz bérmentve 3 korona.

Takarmánymész

hizlalásra legalkalmasabb (40% fosforsavat tartalmaz), mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kilo hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonnal barnaft borjúk, juhok, marhák, úkrök és lovaknál 4 1/4 kilo aru. Mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétel bérmentve. Utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi: Dr. Flesch E., „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Szalon- és 4 szobabutor

elkölthözés miatt olcsón eladó. Cim meg tudható a Kiadóhivatalban.

Szaboda Miklós Csikszereida

Ajánlja a nagyérdemű közönség b. figyelmében üzlethelyiségének modern berendezését, elsőrendű magyar gyárosoknál beszerezett író, rajz és papírcikkait; levelepapír különlegességeit (toll-, ceruza újdonságait, melyeket versenyáron jóval alul hoz forgalomba, szolid kiszolgálás mellett).

KÖNYVNYOMDAI ÜZLETÉBEN

készülnekel-sőrendű nyomdai művek, lapok, folyóiratok, körlevelek, gyógyszerelések; nevjegyek, meghívókban állandó újdonságok nagyválasztékban, arany domborpréseléssel és cinerinyomással; többszintű nyomtatványok raktára, ügyvdi, egyházi, közsegi nyomtatványokban jó papíron nagy raktár.

Üzlethelyiség: Főter (régí Kossuth-vendéglő)

Fontos!

„Hez” kölnivíz 1 üveg 50 fill. 3 üveg 1-30 fillér. Hez kölnivíz fel liter 3 K. Hez kölnivíz 1 liter 5

K 50 fill. Hez kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill. 3 drb. 160 fill. A minőség elsőrendű voltáért felelősséget vállalunk.

„Hez” illatszertár Kúldi az egyedüli: Budapest, VIII. Losonci 13. Nagy árjegyzék ingyen

Figyelem!

„Hez” arckréme 80 fillér. — „Hez” araszappan 80 fillér. — „Hez” arcpor 80 fillér. 3 drb. bármelyikből egyszerre rendelve — a pénz előzetes beküldésénél bérmentve. Diszkrétén küldi Hez illatszertár Budapest, Losonci-ut 13.

Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Nagy üvegraktár

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, az igen tisztelt házi asszonyokat, hogy a gyümölcs erakelti idenyre nagy üvegraktárt rendeztem be és ott kapható mindenféle dunsztos, befőttes, ugorkás, ugy szemű ezekben a fajtákban légmentes zárfedéllel is kaphatók. Nagy választékot tartok még szép kerti golyókban is minden színben.

Tisztelettel:

Pototzky Andor.

KIADÓ
üzlethelyiség és lakás

Gál József takarékpénztári igazgató tulajdonát képező s a Kossuth L.-u. 6. szám alatt fekvő emeletes kóház, melyben most

Niszel Fivérek cég üzlete van

folyó évtől 1913. évtől október hó 1-ére üzlethelyiséggel, lakással és az összes mellékkeliséggel együtt kiadó.

Legfinomabb,

elszakíthatlan, francia „Mimi” férfi gummi-óvszer, 1 tucat 2 kor. 50 fill. 2 tucat 4 kor. 50 fill. 3 tucat 6 kor. Pénz előzetes beküldése mellett portó 30 fill. — „HEZ” Budapest, VIII. Losonci-utca 13. sz. — Diszkrét szétküldés.

PARFUMERIE „HEZ” ILLATSZERTÁR
Háztartási, kozmetikai, közszerezzelű cikkek nagyraktára, nagyban és kiesinyben. Budapest, VIII. Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye = újabb reklámakcióra osztottuk, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb előnyöket biztosítottunk.

Ujabb előnyajánlatunk:
1 csoport 2 korona 50 fill. (19 drb.)

- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantum (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol powderpapír
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz
- 10 drb. szekrény-, ruhafaltisztító (francia Sachet-lap)

összesen 16 darab 2 kor. 50 fill. Portó 50 fillér.

Szállítások naponta eszközöltetnek utánvétel mellett. Negy koronán aluli megrendeléseknél portomegtakarítás céljából celszerű a pénz előre beküldeni (lehet bélyegeken is), így a portó 50 fill. utánvételes szállításnál 84 fill. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszertár háztartási értesítőnkét kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

Máma legjobb és legolcsóbb sörök csak a

sörgyárban

kaphatók. — Gyártelep és iroda:

Gál Ferenc

— gózsörgyára Csikszereidán. Telefonszám 36. —

Madártani állomás Zsögödön.

Elvállalja magyarhoni madár és tojásgyűjtémények, vagy egyes darabok meghatározását, madarak szakszerű, természetihű kitömését.

Megnyílt: 1912. évtől október hó 1-én.

SZEMERE LÁSZLÓ

a zsögüdi Madártani Állomás tulajdonosa.

Kifogástalan minőségű tiszta erdélyi hegyi borok legjobb beszerzési forrása: Keleti L. szőlőbirtokos és bornagykereskedő Szászsebes

BORÁRJEGYZÉK:

Árak Hl.-ként.		Saját termésű fajborok:	
1912. Erdélyi asztali fehér (ásványvízhez való, . . .	K 65	Ó-Rizling jó zamatu, finom	K 100
1911. " " " kellemes üdítő	" 75	O-Som (Furmint) különö, zamatos, erős	" 110
1911. Erdély, marosmenti, lágyabb, kitünő asztali, erős	" 85	O-Muskatály, kellemes illatu, zamatos, erős, csemegebor	" 120
1905. Pecsénye bor, palcozott, erős, zamatos	" 95	Vörös, ó-burgundi gyógyító hatású	" 100

Minta küldeményként legajánlatosabb 50–100 litret rendelni; 100 literen alul az árak litrenként 2 fillérrel magasabbak. — Állandó összeköttetés esetén 30–90 napi hitel nyújtok, jó tudósítás beérkezése után. A bort úgy a vevő hordójában, mint a magaméban szállíthatom. Utóbbi esetben az is utánvételeztetik, de annak 8 héten belül, kifogástalan állapotban bérmentve való visszaküldése esetén, a felszámitott értékét visszatérítem.

Árak pincében, készpénz v. utánvétel mellett. — Feltétlenül megbízható helyi képviselők, ügynökök ajánkozását kérem.

Nagyobb üzletkötés esetén hívásra felkeresem a vevőt személyesen is.

Kérjünk mindenütt Keleti-féle bort!

Kérjünk mindenütt Keleti-féle bort!

Cigányprimás!

Király Ernő

mulat ez a címe a legújabb rendkívüli sikeres humoros gramofon hanglemezeknek.

Azonkívül „Sokszor úgy szeretnek simi”, „Futó bolond”, „Temetés volt a faluban” stb. Darabja 2,50 fill. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag csakis

Wagner hangszerkirálynál

kaphatók. Budapest, József körút 15. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja 60 fill. Legelőszöbbit javít. Árjegyzéket ingyen küld. Lemez csere.

Cselédelhelyező-intézet

Csikszeredán, Főtéren.

Tudomására kívánja hozni a cselédkereső közönségnek, hogy leány- és férfi cseléd szükségletét nála bejelenteni szíveskedjék.

Teljes tisztelettel:

A Cselédközvetítő Intézője.

Olcsó Butor

Csikszereda, Rákóczi-utca 36. sz.

Ajánlja a butorvásárló n. é. közönségnek elsőrendű fa- és vasbutor-üzletet

Elsőrendű butorraktár!

Üzlet átvétel!

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Szvohoda Józseftől (Szultán téle sarok-üzlet)

Női- és Férfi Divatáru-üzletet átvettem.

Raktáron tartok férfi-, női divatcikket, cipőket, függönyöket, a női és férfi-divat összes cikkeit a legegyszerűbből a legkényesebb igényeknek megfelelően. Az olcsó árakról és pontos kiszolgálásról meggyőződhet a n. é. közönség, ha vételkötézettség nélkül is meglátogat.

Tisztelettel:

JAKAB GYULA.

Mátrai Ignác

órási-, ékszerész- és gramofon-üzlete Csikszeredán.

Ajánlja dusan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga-Zenit-, arany-, ezüst- és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktár valódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legtökéletesebb, tiszta

Gramofonok- és lemezekből

szintén nagy raktárt tart, és gyári áron lesznek árusítva.

Látszerészi cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Nem mese!

Ha pattanása vagy szeplője van, a mi „Hez” csoda szappanunktól el nem múlik, — úgy pénzét kötelesek vagyunk visszaadni. — 1 drb. „Hez” csodaszappan 2,50 fillér. 3 drb. „Hez” csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. — A pénz előzetes beklüldésnél portó 30 fillér, utánvételes küldésnél portó 84 fillér. Diszkrétan küldi: „Hez” illatszertár Budapest, VIII. Losonczi-utca 36. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

HIRDETÉSEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadóhivatal.

POHARAS

Legjobb sör

a „Pilseni Ösforrás”

Egyedüli elárúsító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDABAN

özvegy Nagy Istvánné Zöldta-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint kapható.

Értesítés!

Tudomására hozom a n. é. helybeli és vidéki közönségnek, hogy raktárt tartok mindennemű

Cserépkályhák

Elvállalom mindennemű cserépkályha és takaréktűzhelyek felállítását, átalakítását és takarítását, továbbá fűrdőkádak és burkolatok kirakását fajenc porcellánból és minden a szakmáha végő dolgokat pontosan és lelkiismeretesen eszközölök. Vidékre is kelő felvilágosítást nyújtok. Értekezni lehet MICHINA REZSŐ és VEJE cégnél Csikszeredában.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC,
cserépkályhás.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

Kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz szappant vizet és pouderl, ha nincs rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. — Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-pouderl és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég képviselése

Holczler Emil Zoltán, Budapest VIII. ker., Szigetvári utca 16. szám.

Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.